

Paskaidrojuma raksts un Rīgas domes priekšsēdētāja ziņojums par Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžetu

Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžeta ieņēmumu prognoze

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN) ir Rīgas pilsētas pašvaldības galvenais ieņēmumu avots, kurš 2011.gadā veidoja 60% no pilsētas pašvaldības budžeta ieņēmumiem. Samazinoties valsts transfertiem un pašvaldības nenodokļu ieņēmumu apjomam, iedzīvotāju ienākuma nodokļa nozīme pašvaldības budžeta ieņēmumos ir tikai palielinājusies (plānoti 62% 2012.gadā, salīdzinot ar plānotajiem 57% 2008.gadā).

Sastādot valsts 2012.gada budžetu, nav ieplānotas izmaiņas iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmēs vai ar nodokli neapliekamajā minimumā. Finanšu ministrija prognozē, ka nodarbinātības pieaugums 2012.gadā turpināsies, tomēr nodarbinātības pieaugumu var kavēt ekonomiskās attīstības palēnināšanās Latvijas ārējā tirgus krīzes rezultātā. Savukārt valsts budžeta konsolidācijas pasākumu ietvaros ir iecerēts samazināt pašvaldību īpatsvaru iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadalē.

Iepriekšējā Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotāju ienākuma nodokļa prognoze 2012.gadam tika izstrādāta 2011.gada maijā, pamatojoties uz Finanšu ministrijas Latvijas makroekonomiskās attīstības rādītāju prognozi, kas paredzēja iedzīvotāju ienākuma nodokļa bāzes pieaugumu par 3,1%, un pieņemot, ka pašvaldību daļa IIN sadalījumā samazināsies par 4 procentpunktiem (no 82% līdz 78%) saskaņā ar Finanšu ministrijas sagatavoto valsts stratēģiju Māstrihtas kritēriju izpildei 2012.–2014.gadam. Abu šo faktoru – nodokļu bāzes pieauguma un valsts nodokļu politikas radīto zaudējumu – rezultātā Rīgas pilsētas pašvaldības sākotnējā IIN prognoze tika noteikta 239,4 miljonu latu apjomā.

Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotāju ienākuma nodokļa prognoze ir precizēta, ņemot vērā parakstīto vienošanās un domstarpību protokolu starp Ministru kabinetu un Latvijas Pašvaldību savienību par 2012.gadu, ka pašvaldību īpatsvars IIN sadalē tiek samazināts par 2 procentpunktiem (no 82% līdz 80%).

Precizētā Rīgas pilsētas pašvaldības IIN prognoze balstās uz Finanšu ministrijas koriģēto iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu pieauguma tempu prognozi (valsts 2012.gada budžeta sastādīšanas gaitā Finanšu ministrija koriģēja savu makroekonomiskās attīstības prognozi, paredzot būtiski lielāku darba samaksas un nodarbinātības pieauguma ietekmi pret sākotnēji 2011.gada budžetā plānoto bāzes līmeni). Paredzams, ka iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā 2012.gadā būs 267,3 miljoni latu.

Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi 2012.gadā tiek plānoti, pamatojoties uz Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes izstrādāto prognozi, paredzot dažādus iespējamus variantus attiecībā uz 25% nodokļa pieauguma ierobežojuma piemērošanu. Ja ierobežojums tiek atcelts, nekustamā

īpašuma nodokļa ieņēmumi pašvaldības budžetā 2012.gadā var sasniegt 55,6 miljonus latu, atstājot spēkā šo ierobežojumu – 46,9 miljonus latu. Pamatojoties uz iepriekšminētajām prognozēm, kā arī ņemot vērā 2011.gadā sagaidāmo šī nodokļa ieņēmumu apjomu pašvaldības budžetā, nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi pašvaldības 2012.gada budžetā tiek plānoti 49,3 miljonu latu apmērā, jo, atceļot 25% nodokļa pieauguma ierobežojumu, pašvaldībām paliek tiesības saglabāt ierobežojumu.

Azartspēļu nodokļa ieņēmumi, ņemot vērā valsts 2012.gada budžeta sastādīšanas laikā paredzētos konsolidācijas pasākumus, kas paredz izmaiņas šī nodokļa likumdošanā, varētu palielināties par 0,8 miljoniem latu, salīdzinot ar 2011.gadā plānoto, un 2012.gadā būs 2,8 miljoni latu.

Dabas resursu nodokļa ieņēmumi 2012.gada budžetā tiek plānoti 2011.gada līmenī – 0,3 miljoni latu.

Nenodokļu un budžeta iestāžu ieņēmumi, pamatojoties uz budžeta iestāžu ieņēmumu dinamiku šajā gadā un institūciju iesniegtajām prognozēm uz nākamo gadu, 2012.gadā tiek paredzēti 31,4 miljonu latu apjomā, jo vairs netiek plānota atsevišķu lielu objektu privatizācija un turpinās kopējais samazinājums 10,4 miljoni latu salīdzinājumā ar 2011.gadu.

Valsts budžeta transferti 2012.gadā tiek prognozēti 80,2 miljonu latu apjomā, par 1,2 miljoniem latu mazāk nekā 2011.gada budžetā. Valsts budžeta transfertu apjoms 2012.gadā var samazināties, jo valsts budžeta konsolidācijas pasākumu ietvaros ir plānots samazināt izdevumus sabiedriskā transporta finansēšanai un pašvaldību autoceļu uzturēšanai, bet šo lēmumu ietekme uz pašvaldības ieņēmumiem tiks precizēta.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžeta sagatavošana

Rīgas pilsētas pašvaldība, apzinoties sarežģīto pašvaldības budžeta izstrādāšanu, savlaicīgi uzsāka 2012.gada budžeta projekta izskatīšanu.

Rīgas domes Budžeta komisija 2011.gada 5.maijā sēdē iepazinās ar Rīgas domes Finanšu departamenta sagatavoto informāciju par Rīgas pilsētas pašvaldības kopbudžeta ieņēmumu un izdevumu prognozi 2012.gadam, apstiprināja Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžeta projekta ieņēmumu un izdevumu noteikšanas pamatprincipus un uzdeva Rīgas domes Finanšu departamentam aprēķināt budžeta izdevumu maksimālo apjomu katram budžeta izpildītājam saskaņā ar apstiprinātajiem pamatprincipiem.

Pamatprincipos paredzēts Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžeta projekta ieņēmumu piesardzīgs vērtējums par ekonomiskās situācijas stabilizēšanos un Finanšu ministrijas sagatavoto valsts stratēģiju Māstrihtas kritēriju izpildei 2012.–2014.gadam, kā arī norādījumi par uzturēšanas izdevumu plānošanu 2012.gadam un vienota pieeja, plānojot izdevumus komunālajiem maksājumiem. Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžeta projekta ieņēmumu noteikšanas pamatprincipos tika noteikts, ka budžeta izdevumi tiek plānoti atbilstoši Rīgas domes 2010.gada 14.decembra saistošajos noteikumos Nr.104 „Par Rīgas pilsētas pašvaldības 2011.gada budžetu” paredzētajiem apjomiem

(izdevumi iepriekšējā gada sākumā, neņemot vērā Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta grozījumos pieņemtos lēmumus, izņemot 2011.gadā atvērto iestāžu (glābšanas stacija „Daugavgrīva”, sabiedrisko tuaļu programma un jaunatvērtās un reorganizētās izglītības iestādes) uzturēšanas izdevumus visam gadam). Ievērojot nozares prioritātes un pašvaldības funkcijas, budžeta izpildītāji noteikto izdevumu apjomu (izņemot departamentu administratīvos izdevumus un izdevumus atlīdzībai) varēja pārdalīt starp programmām un novirzīt jaunu programmu uzsākšanai. Pamatprincipi ietvēra arī uzdevumus budžeta izpildītājiem – izvērtējot izdevumu apjomu 2012.gadam, veikt Rīgas pilsētas pašvaldības 2011.gada budžetā apstiprināto programmu nepieciešamības izvērtējumu un 2012.gada budžeta pieprasījumā izdalīt programmas, kas nodrošina pašvaldības pamatfunkciju izpildi, un prioritārā secībā sarindot programmas, kas nodrošina pašvaldības brīvprātīgās iniciatīvas.

Tomēr saistībā ar Latvijas Valsts prezidenta 2011.gada 28.maija rīkojumu Nr.2 „Par Saeimas atlaišanas ierosināšanu” un 2011.gada 23.jūlija tautas nobalsošanu par Saeimas atlaišanu, kas noveda pie Saeimas ārkārtas vēlēšanām 2011.gada 17.septembrī, priekšvēlēšanu gaisotnē Rīgas domes Budžeta komisija 2011.gada 23.augustā veica grozījumus Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžeta projekta sagatavošanas grafikā.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžeta projektu Rīgas domes Budžeta komisija akceptēja 2011.gada 21.novembrī un nosūtīja izskatīšanai Rīgas domes Finanšu un administrācijas lietu komitejai ar kopējo ieņēmumu apjomu Ls 431 455 674 un izdevumu apjomu Ls 466 082 723.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžeta projektu Rīgas domes Finanšu un administrācijas lietu komiteja akceptēja 2011.gada 7.decembrī un nosūtīja apstiprināšanai Rīgas domē ar kopējo ieņēmumu apjomu Ls 431 565 208 un izdevumu apjomu Ls 466 190 874.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžeta prioritātes

Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžeta prioritātes nemainīsies, un izdevumi sociālajai palīdzībai, sabiedriskajam transportam, investīcijām izglītības iestādēs tiks nodrošināti.

Trūcīgo personu skaits kopš 2008.gada (17 758 personas) ir palielinājies gandrīz trīs reizes (2011.gada deviņos mēnešos – 45 540 personas) un joprojām saglabājas ļoti liels, kaut arī, sākot ar 2011.gada aprīli, ir vērojama pozitīva tendence stabilizēties trūcīgo personu skaitam Rīgā un samazināties vidēji par 615 personām (vai 2%) mēnesī. Rīgas pilsētas pašvaldība tāpat kā 2010. un 2011.gadā apņemas nodrošināt pabalstu izmaksu atbilstoši apstiprinātajiem pašvaldības noteikumiem, jau gada sākumā paredzot līdzekļus, kas iepriekšējā gada laikā tika piešķirti kā papildu finansējums kārtējos budžeta grozījumos.

Sabiedriskā transporta uzņēmuma Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” noteiktā atlaižu politika arī ir būtiska sociāli atbildīgas politikas sastāvdaļa. Rīgas pilsētas pašvaldība pastāvīgi seko līdzi Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” finanšu rādītājiem un nepieciešamības gadījumā nodrošinās uzņēmumam

finansiālu atbalstu, lai saglabātu nemainīgus noteiktos braukšanas maksas atvieglojumus.

Investīcijām izglītības iestāžu remontdarbos ir paredzēti 11,1 miljons latu, kas ir par 4,1 miljonu latu mazāk nekā 2011.gada laikā, tomēr veido 67% no kopējā investīciju apjoma.

Izglītības sektorā, valstij samazinātā apjomā nodrošinot nepieciešamo pedagoģisko darbinieku skaitu un atalgojumu, pašvaldība atbilstoši savām iespējām turpinās novirzīt līdzekļus izglītības darbinieku atalgojumam, kas vidēji par vismaz Ls 50 mēnesī pārsniedz likumdošanā noteiktās minimālās atlīdzības likmes.

Pilnā apmērā ir paredzēts finansējums 2011.gadā uzsāktajai sadarbībai ar privāto sektoru, lai straujāk samazinātu rindas pirmsskolas izglītības iestādēs, un 2012.gadā šim mērķim no pašvaldības budžeta paredzēti jau 2,3 miljoni latu.

Rīgā kā valsts galvaspilsētā joprojām saglabājas liela nepieciešamība pēc investīcijām infrastruktūrā, sevišķi transporta būvēs, izglītības un kultūras iestādēs, ko izmanto praktiski visi valsts iedzīvotāji un viesi. Papildus Rīgas pilsētas investīciju programmai ar katru gadu lielāku nozīmi pilsētas budžetā jaunu projektu realizācijai iegūst budžeta programma 01.39.00. „Līdzfinansējums Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem”. Rīgas pilsētas pašvaldības uzsākto projektu kopsumma 2011.gada beigās ir 124,8 miljoni latu.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžets

Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžets izstrādāts, ievērojot likumos „Par pašvaldību budžetiem”, „Par pašvaldībām”, „Par budžetu un finanšu vadību”, kā arī nodokļu likumos, Ministru kabineta noteikumos un citos normatīvajos aktos paredzētās prasības.

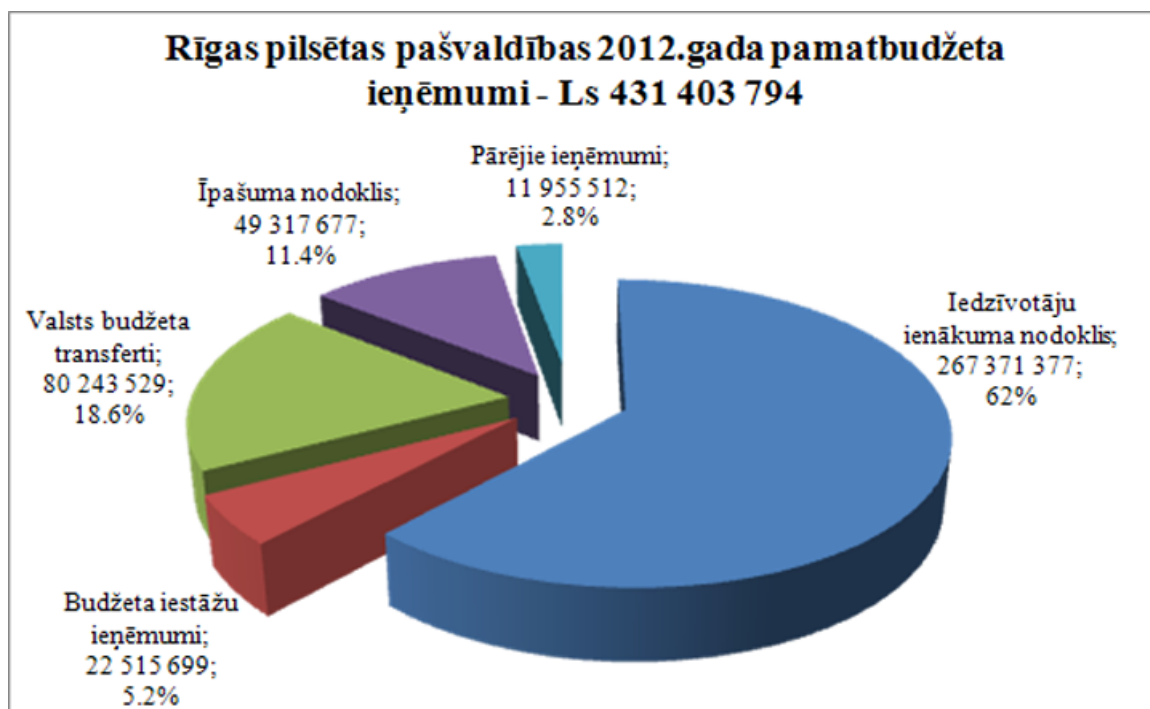
Rīgas pilsētas pašvaldības budžets sastāv no pamatbudžeta un speciālā budžeta. Speciālā budžeta ieņēmumus 2012.gadā veido ziedojumi un dāvinājumi. Saskaņā ar Rīgas domes Budžeta komisijas 2009.gada 21.augusta lēmumu ieņēmumus, ko veido īpašiem mērķiem iezīmēti ieņēmumi (privatizācijas fonda, atsavināšanas rezultātā iegūtie līdzekļi, Rīgas pašvaldības nodeva par pašvaldības infrastruktūras uzturēšanu un attīstību, dabas resursu nodoklis u.c.), ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi, transferti, kopš 2010.gada iekļauti pamatbudžetā.

Skaitliskā informācija par budžeta ieņēmumiem atbilstoši ieņēmumu avotiem un budžeta ieņēmumu klasifikācijai ir Rīgas domes saistošo noteikumu „Par Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžetu” 1., 2., 3. un 4.pielikumā. Ieņēmumi 2012.gadā plānoti Ls 431 565 208, tajā skaitā pamatbudžets Ls 431 403 794 un ziedojumi un dāvinājumi Ls 161 414.

Informācija par budžeta izdevumiem ir Rīgas domes saistošo noteikumu „Par Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžetu” 1., 2., 3., 4., 5., 6. un 7.pielikumā. Izdevumi 2012.gadā plānoti Ls 466 190 874, tajā skaitā pamatbudžets Ls 466 013 565 un ziedojumi un dāvinājumi Ls 177 309.

Pamatbudžets ir Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta galvenā sastāvdaļa, un tā ieņēmumus veido nodokļu ieņēmumi (iedzīvotāju ienākuma nodoklis, īpašuma nodoklis, azartspēļu nodoklis un dabas resursu nodoklis), nenodokļu ieņēmumi (ieņēmumi no uzņēmējdarbības un īpašuma, pašvaldības nodevas, naudas sodi u.c.), budžeta iestāžu ieņēmumi (ieņēmumi no budžeta iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi) un valsts budžeta transferti – mērķdotācijas pašvaldības budžetam, dotācijas pašvaldībai no valsts budžetā ministrijām apstiprinātajām programmām, kā arī dotācijas pašvaldībai Eiropas Savienības struktūrfondu finansēto projektu īstenošanai.

Valsts budžeta transferti – mērķdotācijas un dotācijas 2012.gadā plānotas 80,2 miljoni latu – 18,6% no kopējā pamatbudžeta ieņēmumu apjoma. Valsts budžeta transfertu apjoms 2012.gadā ir plānots, ņemot vērā 2011.gada budžetā paredzēto finansējumu, spēkā esošos normatīvos aktus (Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumi Nr.1251 „Noteikumi par valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu pašvaldībām garantētā minimālā ienākumu līmeņa pabalsta un dzīvokļa pabalsta izmaksām”, Ministru kabineta 2010.gada 21.decembra noteikumi Nr.1181 „Noteikumi par valsts budžeta dotāciju pašvaldībām 2011.gadā par sociālās aprūpes iestādēs līdz 1998.gada 1.janvārim ievietotajām personām”), noslēgtos līgumus par Eiropas Savienības fondu apguvi.

Šobrīd netiek plānotas būtiskas valsts budžeta transfertu izmaiņas salīdzinājumā ar 2011.gadu – pretēji iepriekšējiem gadiem, kad finansējuma apjoms samazinājās par vienu trešdaļu, tomēr valsts budžeta konsolidācijas pasākumu ietvaros ir plānots samazināt izdevumus sabiedriskā transporta finansēšanai un pašvaldību autoceļu uzturēšanai, bet šo lēmumu ietekme uz pašvaldības ieņēmumiem tiks precizēta.

Lielākās valsts budžeta transfertu izmaiņas salīdzinājumā ar 2011.gadu paredzētas sociālajā nozarē. Valsts budžeta konsolidācijas pasākumu plānā ir paredzēts, ka no 2012.gada 1.maija tiks pārtraukts valsts līdzfinansējums dzīvokļu pabalsta izmaksām. Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā valsts līdzfinansējums garantētā minimālā ienākuma (GMI) līmeņa pabalsta un dzīvokļu pabalsta izmaksām plānots Ls 4 675 704. Apstiprinot 2011.gada budžetu, Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta ieņēmumi tika plānoti Ls 4 111 175, bet jau gada beigās ieņēmumi plānoti Ls 5 811 484, kas saistīts ar izmaksāto pašvaldības pabalstu skaita pieaugumu un atbilstoši tam paredzētā līdzfinansējuma izmaiņām.

Dotācija par bērniem bērnu namos un iemītniekiem veco ļaužu pansionātos, kas ievietoti līdz 1998.gadam, netiek mainīta un paredzēta Ls 165 505 apmērā, kā arī netiek mainīta Rīgas domes Labklājības departamentam paredzētā valsts budžeta dotācija Ls 404 820 par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pilngadīgām personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem.

Nemainīgs valsts budžeta dotācijas apjoms 2012.gadā ir plānots Rīgas pilsētas pašvaldības izglītības iestāžu 1.klases skolēnu ēdināšanas nodrošināšanai Ls 750 832 (0,80 latu vienam skolēnam dienā), kā arī nemainīgi ir ieplānoti Izglītības un zinātnes ministrijas maksājumi mācību literatūras iegādei Ls 47 250.

Valsts budžeta transferti mūzikas skolu un sporta skolu pedagogu darba samaksai, speciālo izglītības iestāžu darbības nodrošināšanai, pamata un vispārējās vidējās izglītības pedagogu atalgojumam, līdzekļi piecgadīgo un sešgadīgo bērnu apmācībai ir plānoti nemainīgi salīdzinājumā ar 2011.gadu, tomēr šie dotāciju apjomi ir jāvērtē, ņemot vērā, ka Izglītības un zinātnes ministrija gada sākumā apstiprina finansējumu pašvaldībām tikai 8 mēnešu apjomā (līdz 1.septembrim), bet, lai sniegtu patiesu priekšstatu par pašvaldības ieņēmumiem un izdevumiem un balstoties uz iepriekšējo gadu faktiskajiem izdevumiem, mērķdotācijas apjoms Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā ir aprēķināts 12 mēnešiem.

Valsts budžeta dotācija Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai plānota Ls 8 634 898, kas ir par Ls 2 413 265 vairāk nekā 2011.gadā, kas saistīts ar budžeta programmas 01.39.00. „Līdzfinansējums Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem” ietvaros realizēto projektu atmaksas kārtību, tomēr līdzekļu apjoms var tikt mainīts gada laikā atbilstoši projektu realizācijas gaitai.

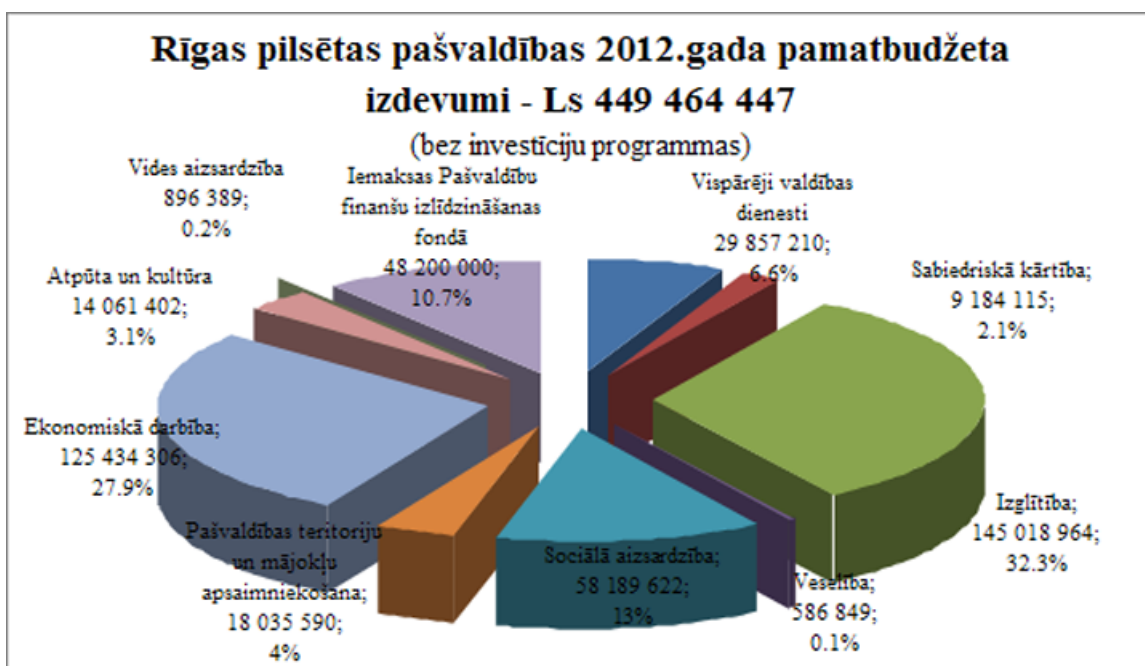
Nemainīga, salīdzinot ar 2011.gadā plānoto, mērķdotācija pašvaldības autoceļiem un ielām Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada pamatbudžeta ieņēmumos un izdevumos iekļauta Ls 4 367 688 un pasažieru regulārajiem pārvadājumiem Ls 3 500 000, tomēr faktiski saņemto līdzekļu apjoms var būtiski mainīties, jo nav precīzi zināma valsts budžeta konsolidācijas pasākumu plānā paredzēto samazinājumu ietekme uz Rīgas pilsētas pašvaldības ieņēmumiem.

Par Rīgas pilsētas pašvaldības izdevumu sadalījumu nozarēm

Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi tiek novirzīti pašvaldības funkciju izpildes nodrošināšanai – izdevumiem no budžeta finansētu

institūciju, tajā skaitā pašvaldības izglītības, kultūras, sporta iestāžu, departamentu, sociālo dienestu uzturēšanai, pilsētas pasākumu finansēšanai, pilsētas infrastruktūras uzturēšanai, samaksai par pakalpojumiem pilsētas vajadzībām, t.sk. pašvaldības funkciju izpildei sociālajā un izglītības jomā, sabiedriskajām organizācijām un privātajam sektoram, pabalstiem maznodrošinātajiem iedzīvotājiem, investīciju finansēšanai, līdzfinansējumam Eiropas Savienības fondu projektu apguvei, kā arī dotācijām pašvaldības sabiedriskajam transportam un citiem izdevumiem, kas paredzēti attiecīgajās pamatbudžeta programmās Rīgas domes saistošo noteikumu „Par Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžetu” 3.pielikumā. Iemaksas Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā ievērojami samazina ieņēmumu apjomu, kas paliek Rīgas pilsētas pašvaldības rīcībā, un 2012.gadā no pamatbudžeta plānoto ieņēmumu kopējā apjoma 431,4 miljoniem latu, samazinot to par maksājumiem Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā – 48,2 miljoniem latu, pašvaldības funkciju realizācijas finansēšanai paliek tikai 383,2 miljoni latu.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžets veidots pēc programmu principa, paredzot finansējumu attiecīgu budžeta programmu realizācijai. Budžeta programma ir savstarpēji saistītu, uz kopīgu mērķi orientētu pasākumu vai pakalpojumu kopums, kurš tiek plānots, izpildīts, uzskaitīts un kontrolēts no budžeta finansētās institūcijās saskaņā ar Likumu par budžetu un finanšu vadību un par kuru izpildi atbild budžeta izpildītāji.

Rīgas domes saistošo noteikumu „Par Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžetu” 2.pielikumā ir izdevumu sadalījums atbilstoši nozarēm. Nozaru sadalījums veidots saskaņā ar normatīvajiem aktiem par izdevumu klasifikāciju.

Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta programmu 01.27.00. “Investīciju programmas realizācija”, 01.39.00. “Līdzfinansējums Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem”, 01.04.00. „Rīgas pilsētas infrastruktūras fonds”, kā arī

03.01.00. "Rīgas domes Īpašuma departamenta darbības un nekustamā īpašuma izmantošanas procesu nodrošinājums" izdevumi ir sadalīti un attiecināti uz vairākām nozarēm.

Sociālajai aizsardzībai, kas pēdējos gados nemainīgi ir atzīta par prioritāti, Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada pamatbudžeta programmās paredzēti izdevumi 58,2 miljoni latu – 12,9% no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem. Novērojot pašvaldības izdevumu dinamiku, jāsecina, ka sociālās aizsardzības izdevumu īpatsvars ar katru gadu pieaug. 2009.gadā – 8,6%, sākotnēji apstiprinātajā 2010.gada budžetā – 9,4%, 2010.gada beigās – 10%, 2011.gada budžetā – 11,6%, 2011.gada beigās – 12,5% no kopējiem izdevumiem.

Palīdzībai Rīgas pilsētas iedzīvotājiem 2012.gada budžetā paredzēts finansējums Ls 27 miljoni latu, no tiem programmā 18.02.00. „Sociālie pabalsti Rīgas pilsētas iedzīvotājiem” 21,5 miljoni latu un programmā 18.02.01. „Sociālie pakalpojumi dzīvesvietā Rīgas pilsētas iedzīvotājiem” 5,5 miljoni latu. Rīgas domes Labklājības departaments, sākot ar 2011.gadu, lai nodrošinātu budžeta programmu racionālāku uzskaiti un atbilstību izmaiņām normatīvajos aktos, reorganizēja programmu „Palīdzība Rīgas pilsētas iedzīvotājiem”, izdalot 2 atsevišķas programmas, kā arī slēdza programmas „Pabalsti jaundzimušajiem rīdziniekiem”, „Pabalsti aizgādņiem un aizbildņiem”, „Atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu”, kuru izdevumus apvienoja programmā „Sociālie pabalsti Rīgas pilsētas iedzīvotājiem”.

Sociālajiem pabalstiem plānotie izdevumi sasniedz jau 67% no Rīgas domes Labklājības departamenta budžeta programmu kopējiem pamatbudžeta izdevumiem.

Būtisku palīdzību iepriekšējos gados rīdziniekiem sniedza arī akciju sabiedrība „Rīgas siltums” – ziedojums siltumapgādes norēķinu kompensācijām maznodrošinātām personām 1,56 miljonu un 0,84 miljonu latu apmērā (2010. un 2011.gadā), bet 2012.gadā pašvaldībai šie izdevumi mājokļa pabalstam jāsedz no vispārējiem ieņēmumiem.

Joprojām tiek plānots izmaksāt pabalstus piemaksām garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai trūcīgām ģimenēm ar bērniem, kurā visi apgādājamie ir nepilngadīgi bērni vecumā no 1,5 līdz 6 gadu vecumam, 1,1 miljonu latu, kā arī plānots paplašināt ēdiena piegādi un izdalīšanu personām, kuras saņem atbalstu sociālā drošības tīkla ietvaros.

Kopējais Rīgas domes Labklājības departamenta programmu finansējums, kas nav saistīts ar pabalstu izmaksu 2012.gadā, ir 13,3 miljoni latu un tiek saglabāts 2011.gada līmenī.

Vislielākais izdevumu apjoms 2012.gada pamatbudžetā, kā katru gadu, ir plānots izglītībai – izglītības iestāžu uzturēšanas un ar izglītību saistīto pasākumu finansēšanas programmām. Izdevumi izglītībai ir Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta padotībā esošo izglītības iestāžu izdevumi, izdevumi izglītības pasākumiem, kā arī bērnu mūzikas un mākslas skolu izdevumi, Rīgas domes Īpašuma departamenta izdevumi izglītības iestāžu remontdarbiem, uzturēšanai, investīciju programma.

Izglītības nozarei paredzētais izdevumu apjoms ir 156 miljoni latu, kas ir 33,5% no pamatbudžeta programmām paredzētā kopējā izdevumu apjoma.

Nozares izdevumu īpatsvars kopējos izdevumos, salīdzinot ar 2009.gada budžetā paredzētajiem 38,7%, ir samazinājies līdz 36% 2010.gadā, 36,1% 2011.gadā un 33,5% 2012.gadā. Tomēr īpatsvara kritēriju izmaiņās ir svarīgi novērtēt valsts finansējuma ietekmi uz izdevumu kritumu un nozares realizētos Eiropas Savienības līdzfinansētos fondu projektus.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžeta investīciju programmā izglītības nozares objektiem plānots finansējums 11,1 miljons latu, kas ir 67,1% no investīciju programmai paredzētā kopējā finansējuma apjoma, Eiropas Savienības līdzfinansēto fondu projektiem 4,3 miljoni latu, kas ir 11,4% no programmai paredzētā finansējuma apjoma (salīdzinot ar 10,3 miljoniem 2011.gadā). Izglītības objektu finansēšanai paredzēti līdzekļi arī Rīgas domes Īpašuma departamenta programmā 3,5 miljonu latu apjomā, no tiem kapitālie izdevumi 1,6 miljoni latu.

Rīgas pilsētas pašvaldība nodrošina visas pamatfunkcijas, kā arī papildu brīvprātīgās funkcijas – atalgojums no pašvaldības budžeta finansēto izglītības iestāžu pedagoģiskajiem darbiniekiem pirmsskolas izglītības iestādēs, skolās, sporta un interešu izglītības iestādēs, bērnu mūzikas un mākslas skolās ir noteikts lielāks par normatīvajos aktos noteikto minimālo likmi un kopējie izdevumi šiem mērķiem pārsniedz 4,5 miljonus latu, kā arī paredzēts pašvaldības līdzfinansējums 1.klases skolēnu ēdināšanai. Līdzfinansējums paredzēts arī sporta pasākumu organizēšanai un atbalstīšanai, neparedzot finansējumu pieaugušo profesionālajam sportam. Budžetā ir paredzēti 0,5 miljoni latu pabalstiem Ls 50 apmērā pedagogiem, uzsākot jauno mācību gadu.

Izglītības sektorā, valstij tikai daļēji nodrošinot pedagoģisko darbinieku pamata atalgojumu, pašvaldība atbilstoši savām iespējām turpinās novirzīt līdzekļus izglītības darbinieku atalgojumam. Pašvaldība 2012.gadā valsts budžeta vietā apmaksās 974 pedagogu likmes skolu atbalsta personālam (logopēdi, sociālie pedagogi, bibliotekāri, psihologi) par kopējo summu 4,6 miljoni latu un 157 likmes sporta skolās 1,1 miliona latu apmērā.

Pilnā apmērā ir paredzēts finansējums 2011.gadā uzsāktajai sadarbībai ar privāto sektoru, lai straujāk samazinātu rindas pirmsskolas izglītības iestādēs, un 2012.gadā šim mērķim no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta paredzēti jau 2,3 miljoni latu.

Izglītības nozarei ir ieplānots vislielākais valsts budžeta transfertu apjoms – 58,5 miljoni latu.

Vispārējiem valdības dienestiem izdevumu apjoms 2012.gadā plānots 29,8 miljoni latu, salīdzinoši – 37,8 miljoni latu 2009.gadā, 31,5 miljoni latu 2010.gadā un 29,8 miljoni latu 2011.gadā.

Iemaksām Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā 2012.gadā plānoti 48,2 miljoni latu.

Sabiedriskajai kārtībai, kas ietver programmu izdevumus Rīgas pašvaldības policijas darbības nodrošināšanai un sabiedriskās kārtības uzturēšanas fondu, paredzēts finansējums 9,2 miljoni latu jeb 2% no kopējiem izdevumiem.

Pašvaldības budžeta izdevumu īpatsvars ekonomiskās darbības nozarei palielinās arī 2012.gadā, un kopējie izdevumi plānoti 125,9 miljoni latu. Saskaņā ar budžeta klasifikāciju plānoti izdevumi satiksmes infrastruktūras, sabiedriskā transporta programmu realizācijai, ielu uzturēšanai, Rīgas pilsētas būvvaldei,

Rīgas pašvaldības aģentūrai “Rīgas pilsētas arhitekta birojs”, tūrisma nozares programmām, zemes, uz kuras atrodas pašvaldības institūcijas, atpirkšanai un nekustamā īpašuma iegādei pašvaldības izpildinstitūciju vajadzībām, maksājumi Dienvidu tilta celtniecības izdevumu segšanai.

Rīgas domes Satiksmes departamenta ielu uzturēšanas programmu finansējums plānots 15 miljoni latu, kas ir 1,5 miljonu latu samazinājums salīdzinājumā ar 2011.gada kopējiem izdevumiem. 2011.gadā ielu uzturēšanai tika piešķirts papildu finansējums sakarā ar sniegoto un bargo ziemu gada pirmajos mēnešos. Izdevumu samazinājums ir izvērtēts, lai nepasliktinātos ielu uzturēšanas kvalitāte, bet par 2,4 miljoniem latu ir palielināts finansējums ielu seguma periodiskai atjaunošanai.

Nozarei finansējums tiek paredzēts arī no valsts budžeta transfertiem – mērķdotācija no autoceļu fonda pašvaldības autoceļiem un ielām plānota 4,4 miljoni latu, un finansējumu paredzēts izlietot izdevumiem, kas saistīti ar pilsētas ielu seguma rekonstrukciju.

Satiksmes infrastruktūras objektiem Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada pamatbudžeta investīciju programmā plānoti 0,5 miljoni latu, kā arī finansējums 23 miljonu latu apmērā paredzēts no līdzfinansējuma Eiropas Savienības fondu projektiem.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžetā finansējuma apjoms dotācijai pilsētas sabiedriskajam transportam paredzēts 47,5 miljonu latu apmērā, kas atbilst 2011.gada finansējumam pirms pašvaldības budžeta grozījumiem un saistīts ar Rīgas domes 2010.gada 24.augusta saistošajos noteikumos Nr.89 „Par braukšanas maksas atvieglojumiem Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta maršrutu tīklā” noteiktajām braukšanas maksas atlaidēm. Valsts budžeta mērķdotācija pasažieru regulārajiem pārvadājumiem budžetā plānota 3,5 miljoni latu un kopā programmai 51 miljons latu.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžeta izdevumu daļā programmas 01.05.00. ”Dienvidu tilta celtniecības izdevumu segšanai” izdevumu apjoms ir 27,4 miljoni latu salīdzinājumā ar 8,5 miljoniem latu 2010.gadā un 17 miljoniem latu 2011.gadā.

Vides aizsardzības nozarei 2012.gada pamatbudžetā plānots finansējums 0,9 miljoni latu uzturēšanas programmu realizācijai.

Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanas izdevumiem 2012.gadā plānoti 18 miljoni latu.

Finansējums paredzēts pašvaldības teritoriju un pilsētai piederošo dabas pamatņu sakopšanai, kapsētu teritoriju uzturēšanai, Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta, Rīgas pilsētas pašvaldības izpilddirekciju un Rīgas pašvaldības aģentūras „Rīgas gaisma” izdevumiem.

Nozares izdevumi no līdzfinansējuma Eiropas Savienības fondu projektiem 2012.gadā plānoti 4,3 miljoni latu.

Pašvaldības izdevumi veselības nozarei 2012.gadā paredzēti 2 miljoni latu. Veselības nozares izdevumus 2012.gadā veido Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta programma “Departamenta padotībā esošo iestāžu darbinieku obligātās veselības pārbaudes un citi darba devēja izdevumi” un Rīgas domes Labklājības departamenta programma “Veselības aprūpes pieejamības

nodrošināšana un veselības veicināšana”, kā arī 1,4 miljoni latu Rīgas pilsētas investīciju programmā.

Atpūtas un kultūras nozares programmām Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžetā plānots finansējums 17,6 miljoni latu. Uz šo nozari attiecināmas Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta pārziņā esošās kultūras iestāžu un pasākumu programmas, kā arī departamenta pārziņā esošās sporta programmas un pasākumi, Rīgas domes Finanšu departamenta programmas “Rīga – Eiropas kultūras galvaspilsēta 2014.gadā”, dotācija SIA „Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs”, kā arī Rīgas pašvaldības aģentūras „Rīgas dārzi un parki” un „Rīgas pieminekļu aģentūra”.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada pamatbudžeta investīciju programmā atpūtas un kultūras nozares objektiem plānoti 3,5 miljoni latu.

Par atlīdzību Rīgas pilsētas pašvaldības struktūrvienībās

Rīgas pilsētas pašvaldības budžets neparedz amatalgu un amata vietu skaitu pieaugumu 2012.gadā, izņemot:

- 2011.gadā ir atvērtas jaunas pirmsskolas izglītības iestādes, glābšanas stacija „Daugavgrīva”, jaunas sabiedriskās tualetes un 2012.gada budžetā ir veikts iepriekšminēto iestāžu darbinieku atlīdzības pārrēķins pilnam gadam;
- pamatojoties uz informāciju par lielu sociālās palīdzības saņēmēju skaita pieaugumu, ar 2012.gada 1.janvāri ir izveidotas 10 jaunas amata vienības Rīgas Sociālajā dienestā;
- Rīgas pilsētas pašvaldības policijas darbiniekiem, kas izpilda likumā „Par policiju” noteiktās funkcijas, lai nodrošinātu Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 35.panta trešās daļas nosacījumus, ir paredzēta uzturdevas kompensācija.

2012.gadā visām Rīgas pašvaldības iestādēm ir noteikti atlīdzības izmaksas ierobežojumi saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 3.panta piektās daļas 4.punktu, Rīgas pilsētas pašvaldībā neizmaksā Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 3.panta ceturtās daļas 8.punktā minēto pabalstu un neveic amatpersonu (darbinieku) veselības apdrošināšanu (izņemot Rīgas domes 2010.gada 15.jūnija lēmumā Nr.1582 „Par amatiem Rīgas pilsētas pašvaldībā, kurus ieņemošās amatpersonas (darbinieki) ir pakļautas reālam dzīvības vai veselības apdraudējumam vai riskam” minētos amatus).

Par Rīgas pilsētas pašvaldības investīciju programmu

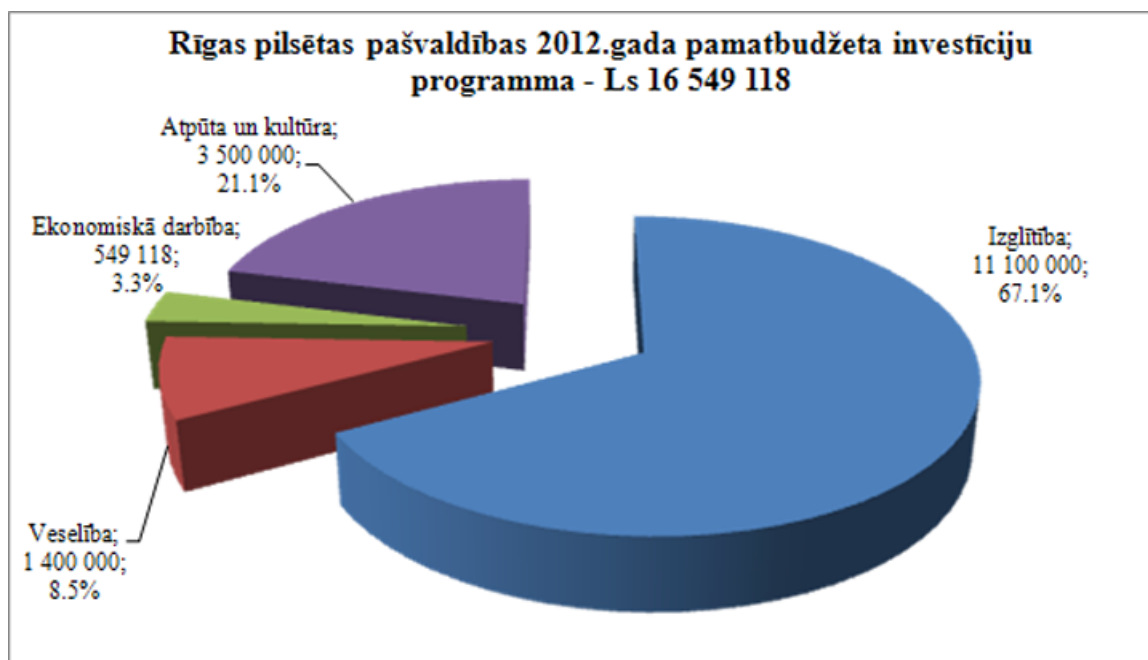
Rīgas pilsētas pašvaldības investīciju programmas 2012.gadam izdevumi plānoti 16,5 miljoni latu. Lielākais projekts ir kultūras pils „Ziemeļblāzma” ēku un būvju kompleksa un parka rekonstrukcija – 3,5 miljoni latu.

Izglītības nozarei kā prioritātei ir novirzīts 67,1% no visa plānotā investīciju apjoma, kopā 11,1 miljons latu. Rīgas domes Pilsētas īpašuma

komitejai saistošie noteikumi uzliek par pienākumu izskatīt un apstiprināt detalizētu objektu sarakstu, nosakot finansējuma apjomu.

Ekonomiskajai darbībai (satiksmes infrastruktūrai – tiltu, tuneļu un citu infrastruktūras objektu projektēšana, izbūve un rekonstrukcija) finansējums 2012.gadā 0,5 miljoni latu ir samazinājies salīdzinājumā ar 2011.gadu, tomēr jānovērtē, ka būtiskākie šīs nozares objekti ir paredzēti programmā, kas saistīta ar Eiropas Savienības fondu līdzekļu apgūšanu.

Veselības nozarei plānoti līdzekļi 1,4 miljoni latu – Rīgas 1.slimnīcas rekonstrukcijai.

Par līdzfinansējumu Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem

Rīgas pilsētas investīciju programmas apjomi vairs nespēj nodrošināt visu nepieciešamo pašvaldības infrastruktūras objektu attīstību, un lielāko nozīmi Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā jaunu projektu realizācijai iegūst budžeta programma 01.39.00. „Līdzfinansējums Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem”. Eiropas Savienības un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu īstenošana ir vienīgā budžeta programma, kas paredz pašvaldībai nozīmīgus projektus, kuru realizācijas laiks pārsniedz saimniecisko gadu.

Programmas izdevumi 2012.gadā plānoti 37,5 miljoni latu, no tiem kapitālie izdevumi 26,2 miljoni latu, sociālie pabalsti (pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos) 1,3 miljoni latu.

Programmas izdevumu samazinājums par 6 miljoniem latu salīdzinājumā ar 2011.gadu ir saistīts ar pastāvīgajām izmaiņām projektu realizēšanas grafikos un finansēšanas plānos – gan programmas izpilde iepriekšējos gados, t.sk. 2010.gadā, kad projekta izdevumi tika pārcelti uz 2011.gadu, gan budžeta izpildītāju sagatavotā informācija par projektu realizācijas termiņa pagarināšanu, attiecinot izdevumus uz 2013.gadu.

Lielākais finansējuma apjoms 23 miljoni latu, kas ir 61,3% no programmas izdevumiem, paredzēts pašvaldības ekonomiskās darbības nozarei. Nozīmīgākais programmas un nozares objekts ar 11 miljoniem latu 2012.gadā ir Krišjāņa Valdemāra ielas un Daugavgrīvas ielas satiksmes mezgla rekonstrukcija. Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta lielākie projekti ir Grīziņkalna un tam piegulošā Miera dārza teritorijas revitalizācija un Rīgas pilsētas degradētās teritorijas kvartālā starp Maskavas ielu, Krasta ielu un Turgeņeva ielu revitalizācija.

Izglītības nozarei paredzēti 4,3 miljoni latu, kas ir 11,4% no programmai paredzētā finansējuma apjoma. Joprojām tiek realizēti projekti Rīgas pilsētas vispārizglītojošo skolu informatizācijai, kvalitatīvai dabas zinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana 63 Rīgas vispārizglītojošās skolās. Izglītības nozare ir līdere pēc iesniegto projektu skaita (vairāk nekā 90), tomēr lielāka daļa projektu ir nelieli un saistīti ar mūžizglītības programmas „Comenius” realizāciju.

Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanas izdevumiem plānoti 4,3 miljoni latu, kas veido 11,5% no programmai paredzētā finansējuma apjoma, un lielākais objekts ir ūdenssaimniecības attīstības Rīgā IV kārtas realizācija.

Kultūras projektiem paredzēti 3,7 miljoni latu, un nozīmīgākie projekti ir Doma baznīcas restaurācija, Latvijas Nacionālā mākslas muzeja ēkas restaurācija, projekta „Rīga – Eiropas kultūras galvaspilsēta 2014.gadā” aktivitātes.

Sociālās aizsardzības projektiem paredzēti 2,2 miljoni latu, un lielākais projekts ir saistīts ar nodarbinātības pasākumu organizēšanu pašvaldībā.

Par pašvaldības īstenoto finanšu resursu vadību

Kopējie Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta ieņēmumi 2012.gadā ir paredzēti 431,5 miljonu latu apjomā, plānotajam budžeta deficītam 2012.gadā veidojot 34,6 miljonus latu jeb 8% no budžeta ieņēmumiem.

Rīgas pilsētas pašvaldības budžets tiek plānots, paredzot, ka Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta ieņēmumi pārsniedz pilsētas budžeta uzturēšanas izdevumus.

Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta deficīts rodas, jo Rīgas pilsētas pašvaldība atbilstoši iespējām cenšas nodrošināt pilsētas infrastruktūras attīstību gan Eiropas Savienības līdzfinansētajos projektos, gan no Rīgas pilsētas pašvaldības investīciju programmas. Budžeta deficīts nepārsniedz attīstības programmām paredzētos līdzekļus, un tiek nodrošināts ar iepriekšējo gadu naudas līdzekļu uzkrājumiem.

Plānojot budžetu, ir paredzēts, ka Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļu uzkrājumi arī 2012.gada beigās būs ne mazāki kā 25 miljoni latu.

Likums par valsts budžetu nosaka, ka pašvaldībām nav tiesību uzņemties ilgtermiņa saistības atbilstoši likuma “Par pašvaldību budžetiem” 22.pantam, izņemot saistības attīstībai nozīmīgu infrastruktūras objektu īstenošanai Ministru kabineta noteiktajā kārtībā ar finanšu ministra atļauju, pakalpojumiem līdz trim gadiem, kas nepieciešami saimnieciskās darbības nodrošināšanai un Eiropas Savienības un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu

īstenošanai, kā arī Publiskās un privātās partnerības likumā noteiktajā kārtībā akceptēto publiskās un privātās partnerības projektu īstenošanai.

Ilgtermiņa saistības likuma par „Par pašvaldību budžetiem” izpratnē ir saistības, kuras pašvaldības uzņemas, slēdzot līgumus par preču pirkšanu vai nomu vai pakalpojumu saņemšanu, vai būvdarbu veikšanu pasūtītāja vajadzībām un līgumus, kas paredz pašvaldības budžeta līdzdalību konkrētu projektu realizācijā, bet kopējo samaksu par attiecīgo darījumu pašvaldība neveic divpadsmit mēnešu laikā no līguma noslēgšanas brīža.

Ārējo finanšu resursu piesaiste (aizņēmums) Rīgas pilsētas pašvaldībā īstenoto Eiropas Savienības projektu līdzfinansēšanai un priekšfinansēšanai pilnā apjomā 2012.gadā būs iespējama tikai pēc Pašvaldību aizņēmumu un galvojumu kontroles un pārraudzības padomes attiecīgās atļaujas saņemšanas.

Rīgas pilsētas pašvaldības ilgtermiņa finanšu stabilitāti apliecina arī starptautisko kredītreitingu aģentūru ikgadējie novērtējumi.

Domes priekšsēdētājs

N.Ušakovs